

ירושלים, ב' באייר תשפ"א
14 באפריל 2021
חט-757

לכבוד

התאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי האשראי – לידי המנהל הכללי

שלום רב,

הנדון: פעילות הבנקים כצרכני מידע בבנקאות הפתוחה

סימוכין: מכתבי חט-728 מיום 3.3.21

1. ביום 18 באפריל 2021 עתידה להיכנס לתוקף הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 368 בנושא הבנקאות הפתוחה, אשר נקבעה ופורסמה בחודש פברואר 2020.
2. על פי ההוראה, הבנקים והסולקים יוכלו לשמש כצרכני מידע, בכפוף לתנאים הקבועים בפרק ו' להוראה (לרבות האיסור על הימצאות במצב של חשש לניגוד עניינים) ולמגבלות נוספות הקבועות בדין (לרבות היבטי רישוי והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 367).
3. כידוע, שאלת השימושים המותרים למערכת הבנקאית בקשר עם הבנקאות הפתוחה, נדונה במסגרת הליכי גיבוש הצעת חוק ממשלתית בנושא שירותי מידע פיננסי. בחודש יוני 2020 פורסם להערות הציבור תזכיר חוק בנושא, שבמסגרתו קיבלה ביטוי עמדת משרד האוצר וגורמים נוספים בממשלה, בנושא הנדון¹.
4. לאור העובדה שאנו נמצאים בתקופת ביניים, עד שתונח הצעת חוק ממשלתית ויחוקק חוק המסדיר את הפעילות בתחום שירותי המידע הפיננסי, אנו מבקשים לנקוט במשנה זהירות בנושא השימושים במידע שיעשו על ידי הבנקים והסולקים בתחום השוואת העלויות הכרוך בתיווך. כך, נמשיך לקדם את התפתחות הבנקאות הפתוחה, תוך יצירת תשתית חיונית לפיתוח שירותים חדשניים לטובת הציבור הישראלי, ובאותה עת, נעקוב באופן מוגבר אחר השירותים בתחום הנדון, אשר מעוררים שאלות מתחום ניגוד העניינים והתחרות. לתפיסתנו, המעקב המיוחד אחר תחום השוואת העלויות הכרוך בתיווך, כפי שיתפתח, יוכל אף לסייע לחדד את ההיבטים הנדרשים לאסדרה במסגרת החקיקה.

¹ סעיף 27(ב) לתזכיר החוק, שלפיו: "בלי לפגוע בכלליות הוראות סעיף קטן (א), נותן שירות מידע פיננסי, לא יוכל לתת שירות של השוואת מחירים, עלויות או תשואות, ייעוץ בדבר התנהלות פיננסית או העברת מידע לגוף העוסק בתחום הפיננסי לשם קבלת הצעות להתקשרות עבור הלקוח או לשם סיוע בהתקשרות עם גופים אלו, בכל הנוגע לתחום פיננסי בו הוא או צד קשור אליו מציע שירות ללקוחות."

5. בהתאם, בכוונתי לתקן את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 368, כך שבנק או סולק יידרשו לקבל אישור מראש של המפקח על הבנקים, במקרה של פעילות חדשה שיש בה שירות השוואת עלויות הכולל מרכיב של תיווך של מוצרים פיננסיים, מסוג שהבנק או הסולק עצמם מספקים ללקוחות, לגוף פיננסי אחר.

כחלק מהליך בדיקת הבקשה על ידי הפיקוח על הבנקים יכול שיהא על המבקש להציג חוות דעת של גורם משפטי בלתי תלוי המתמחה בתחום ניגודי העניינים, בכל הנוגע לקיום חשש לניגוד עניינים בפעילות ואופן הסדרתו (לרבות בהיבטי הפרדה ארגונית, מקצועית ועסקית בין תחומי הפעילות; תהליכי בקרה על הפעילות, לרבות על נתח המכירות באמצעות הפלטפורמה ביחס לגופים אחרים; מתן הצעה עיוורת מבלי שהבנק או הסולק מודעים להצעות הערך של הגופים האחרים; אפשרות של פרסום ביצועי הפלטפורמה לציבור, בבחינת "אור השמש מחטא" ועוד).

כמו כן, על מנת שלא ייווצר מצג מטעה כלפי הציבור, יידרש המבקש להציג מנגנוני גילוי אפקטיבי ללקוחות בדבר זהות הגורם שמפעיל את פלטפורמת השוואת העלויות והאינטרסים שלו, בשלבים השונים של תהליך השוואת העלויות והתיווך.

עד לתיקון ההוראה כאמור, נבקשכם לפעול בהתאם.

6. למען הסר ספק, יובהר כי אישור כאמור בסעיף 5 לעיל אינו מייתר קבלת אישורים נוספים אשר עשויים להידרש על פי דין, לרבות אישור של רשות התחרות.

7. בהמשך לאמור במכתבי שבסימוכין, אעדכן כי אנו מתקדמים מול הרגולטורים הפיננסיים האחרים בתהליך שבו הם יחילו הוראות על הגופים המפוקחים על ידם לעניין הבנקאות הפתוחה. בהתאם, בכוונתי לתקן את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 368, כך שגופים מפוקחים כאמור, שעליהם יחולו הוראות הנוגעות להיותם צרכני מידע באקו-סיסטם של הבנקאות הפתוחה, יהיו זכאים לגשת למידע באמצעות ממשק הבנקאות הפתוחה המוסדר בהוראה. כמו כן, הפיקוח בוחן שילוב של גופים מפוקחים אלה כמי שיוכל לקבל תמורה עבור שירותי השוואת עלויות (תיווך) במסגרת ההוראה החדשה המתגבשת בנושא.

בכבוד רב,

יאיר אבידן

המפקח על הבנקים

העתק: דני חחיאשוילי, סגן המפקח על הבנקים